

BARON HENRIK VON VEGESACK

SECRETARUL CASEI NOBILIMII – RIDDARHUSET:

"EU CONSIDER CĂ NU ESTE NEVOIE DE TITLURI, CĂCI PUTEM AVEA RESPECT ȘI CONSIDERAȚIE UNII FAȚĂ DE ALȚII CHIAȘI ȘI FĂRĂ ACESTE TITLURI."

Silvia Constantinescu: Deși am citit câte ceva despre Casa Nobilimii ca stare socială a societății suedeze, deci nu mă refer în primul rând la clădirea cu același nume, cunoștințele mele sunt limi-tate și desigur că sunt și mulți din cititorii mei care n-au suficiente cunoștințe despre Casa Nobilimii. De aceea m-am gândit să prezint în CURIERUL ROMÂNESC Casa Nobilimii. Te rog să explici ce este Casa Nobilimii.

Baron Henrik von Vegesack: De fapt, de la început Casa Nobilimii este o fostă Casă a Parlamentului. Pentru a dovedi aceasta trebuie să ne întoarcem în timp la secolul XVII, când conducerea Suediei consta, pe lângă Rege, desigur, din patru stări sociale. Aceasta era atunci reprezentarea naturală a

poporului suedez: nobilii, preoții, burghezii și țărani (proprietari de pământ, n.tr.). Aceasta era modul natural de reprezentare. Fiecare stare era obligată să aibe un loc propriu de adunare. Stările nu se adunau niciodată în Riksdag-ul (parlamentul) său în același timp, ci aveau fiecare adunarea sa. Pe atunci se afla în Orașul Vechi (din Stockholm, n.tr.) un apartament pe strada Prästgatan, în apropiere de Biserica Germană, unde își ținea nobilimea adunările. Dar localul acela era prea mic și s-au făcut încercări de a se găsi un local nou, mai mare, în afara orașului. Iar când s-a căutat în afara orașului, s-a nimerit aici. Aceasta, deoarece Stockholm, în secolul XVII, era constituit, în principiu, doar din Orașul Vechi. În afară, pe insule și unde se află acum Gara Centrală, era o idilă rustică. Aici nu era lipsă de spații și atunci s-a găsit terenul acesta, pe la 1630 și ceva, iar cu ajutorul lui Axel Oxenstierna s-a cumpărat terenul acesta și s-a primit aprobarea de a clădi Casa aceasta. Lucrările de construcție s-au început în 1641 și în legătură cu construirea casei acesteia circulă multe povești. Ea a fost gata în 1672, când s-a luat în folosință. Scopul era ca ea să fie un local de adunare pentru nobilime și Sala Mare din Casă, Sala Casei Nobilimii, este tocmai un astfel de local pentru adunare. În localul acesta puteau fi adunate în trecut până la 1.000 de persoane. Azi, ținând seama de prevederile pentru prevenirea incendiilor și așa mai departe, numărul maxim de oameni care au voie să se adune acolo este de 300.

S.C.: Cine aparține Casei Nobilimii?

H.v.V.: Primul punct de plecare important este că azi, în Suedia, apartenența la Casa Nobilimii nu înseamnă nimic deosebit. Adică, nu se poate spune că aici aparțin doar persoanele cutare și cutare, ci cei care aparțin Casei Nobilimii locuiesc în toate colțurile țării, au toate meseriile la care ne putem gândi și aparțin tuturor vârstelor. Singurul lucru care de fapt este cel mai mic numitor comun al lor este Casa aceasta. Căci toți membrii sunt proprietari împreună ai acestei Case și toți membrii bărbați maturi plătesc în fiecare an o taxă pentru a ține Casa în funcțiune. Răspunderea comună a lor este această Casă. În rest, cei ce aparțin Casei trăiesc în societate precis ca toți ceilalți membri ai societății și în Suedia lucrul acesta nu este cu nimic special.

Baronul Henrik von Vegesack, secretarul Casei Nobilimii, prezentând colecția de porțelanuri cu blazoane nobiliare.

Foto: Octavian Ciupitu / © CR.

S.C.: Persoanele care intră în această Casă trebuie să fie nobili?

H.v.V.: Da. Din cele 2.900 de neamuri (stirpe) care au fost înnobilate de-a lungul anilor, există azi aproximativ 600 de neamuri (stirpe) rămase în viață.

S.C.: Azi Regele nu mai are voie să înnozească în Suedia. Când a încetat aceasta și care este cauza?

H.v.V.: În mod formal, aceasta a încetat abia în 1974, dar nici unul dintre Regii suedezi din urmă nu au folosit această posibilitate. Ci, ultimul rege care a făcut aceasta a fost Oscar al II-lea (1829-1907, rege 1872-1907, n.tr.), care l-a înobilat pe cunoscutul descoperitor geografic suedez Sven Hedin (1865-1952, înobilat în 1902, n.tr.) și scutul acestuia atârna și el în Sala Casei Nobilimii.

S.C.: Se poate vorbi despre modificări în structura nobilimii suedeze din secolul XVII și până azi?

H.v.V.: Există o mare modificare în ultimele secole, mai ales în anul 1866, și anume aceea că înainte de 1866 un reprezentant din fiecare neam era deputat pe viață în parlament. Aceasta însemna o mare influență asupra hotărârilor luate în Suedia. Aceasta a dispărut complet începând cu anul 1866 și singurul lucru care a rămas pentru nobilime este Casa de aici. În rest, nu există nimic special cu cei care aparțin acestei Case.

Octavian Ciupitu: Cum a apărut nobilimea în Suedia?

H.v.V.: Deja în secolele XII-XIII au început regii să descopere că era bine să-și procure o armată permanentă prin a-i lăsa pe unii, care puteau să întrețină un cal și un călăreț în slujba regelui, să nu plătească impozit, ceea ce se numea că erai "frälst (scutit de impozit)", de unde s-a format expresia "frälse" (scutit, scutiți, subînțeles de impozite, mai apoi nobil, nobilime; n.tr.). Lucrul acesta a fost decretat prima oară în Regulamentul de la Alsnö, care s-a făcut la 1280. Acolo se descrie tocmai că: cei care puteau să întrețină un cal și un călăreț în slujba regelui, scăpau să mai plătească impozit.

S.C.: Ca și în celelalte țări.

H.v.V.: Oh, da, lucrul acesta nu este ceva special

pentru Suedia, dar era o rezolvare ieftină pentru rege ca să aibe o mică armată permanentă. Această rezolvare era bună și pentru individ, care în felul acesta avea mai puține cheltuieli.

S.C.: Ai vorbit despre diferite activități care au loc în această Casă. Care sunt activitățile acestea?

H.v.V.: Dacă începem cu activitățile de bază, există o deviză a Casei și anume "Arte et Marte" și "Arte" stă "pentru Artă", iar "Marte" stă "pentru serviciul de război". Adică, pentru artă și pentru serviciul de război au fost cele două feluri în care să-l servească nobilimea pe Rege. Iar în secolele XVII-XVIII servirea a fost foarte mult în numele servi-ciului de război. Dar acum, tot mai mult se încearcă să se profileze părțile artistice. Se poate spune că primul concert public suedez a avut loc tocmai aici, în Casa Nobilimii, în 1731 și el a fost executat de părintele muzicii suedeze, Johan Helmich Roman (1694-1758, n.tr.). Așa că există o tradiție veche în a avea activitate culturală în Casa aceasta, iar în prezent avem foarte multe concerte,

avem chiar ceva ce am putea numi ca fiind propria noastră formație orchestrală și care este Stockholms Symfonierna, care are în mod regulat concerte publice aici. Mai avem, de asemenea, un număr de ansambluri care cântă melodii istorice și lucrări de Bellman (Carl Michael, 1740-95, între altele compozitor suedez de cântece de pahar, n.tr.), Vivaldi (Antonio, 1678-1741, compozitor italian, n.tr.) și așa mai departe. Așa că încercăm să avem o ofertă largă. În rest, Casa este deschisă pentru public în fiecare zi între 11:30 și 12:30, în afară de sărbătorile legale, sâmbete și dumineci, precum și de sărbătorile de familie mai mari și altele la fel. Așa că există o largă ofertă culturală și aceasta se manifestă și o dată pe an, începând de anul acesta, prin ceea ce noi numim "Zile culturale", iar anul acesta, în mai, am avut o săptămână pe care am dedicat-o zilelor culturale, adică am avut atunci tot felul de prelegeri, printre altele de la Academia de Belletristică și de la Academia de Științe am avut activități seara și am avut multe evenimente culturale. Iar acele "Zile culturale" au avut răsunet la stockholmezi și printre turiști, așa că le vom permanentiza în viitor. Casa Nobilimii se folosește mult de membri pentru nunțile lor, pentru sărbătorile de 40, 50, 60 de ani și așa mai departe, dar sunt posibilități de a se împrumuta Casa și de către companii foarte renumite. Singura limitare care am făcut-o este să nu permitem beții pentru publicul tânăr, ci trebuie să fie companii industriale sau de afaceri care să poată avea grije de Casa fără a i se produce daune.

S.C.: Aveți activități prin care să ajutați bătrânii, copiii, etc?

H.v.V.: Da. Noi administrăm aproximativ 325 de fundații și scopul acestor fundații este de a se genera bani pentru a putea sprijini nevoiași, în primul rând membri aflați la nevoie. În fiecare an primesc ajutor 2.000 de persoane, care sunt de fapt studenți și văduve, dacă am simplifica puțin; sunt nevoiași, dar cei care primesc ajutor de întreținere sunt în principal persoane care studiază și văduve.